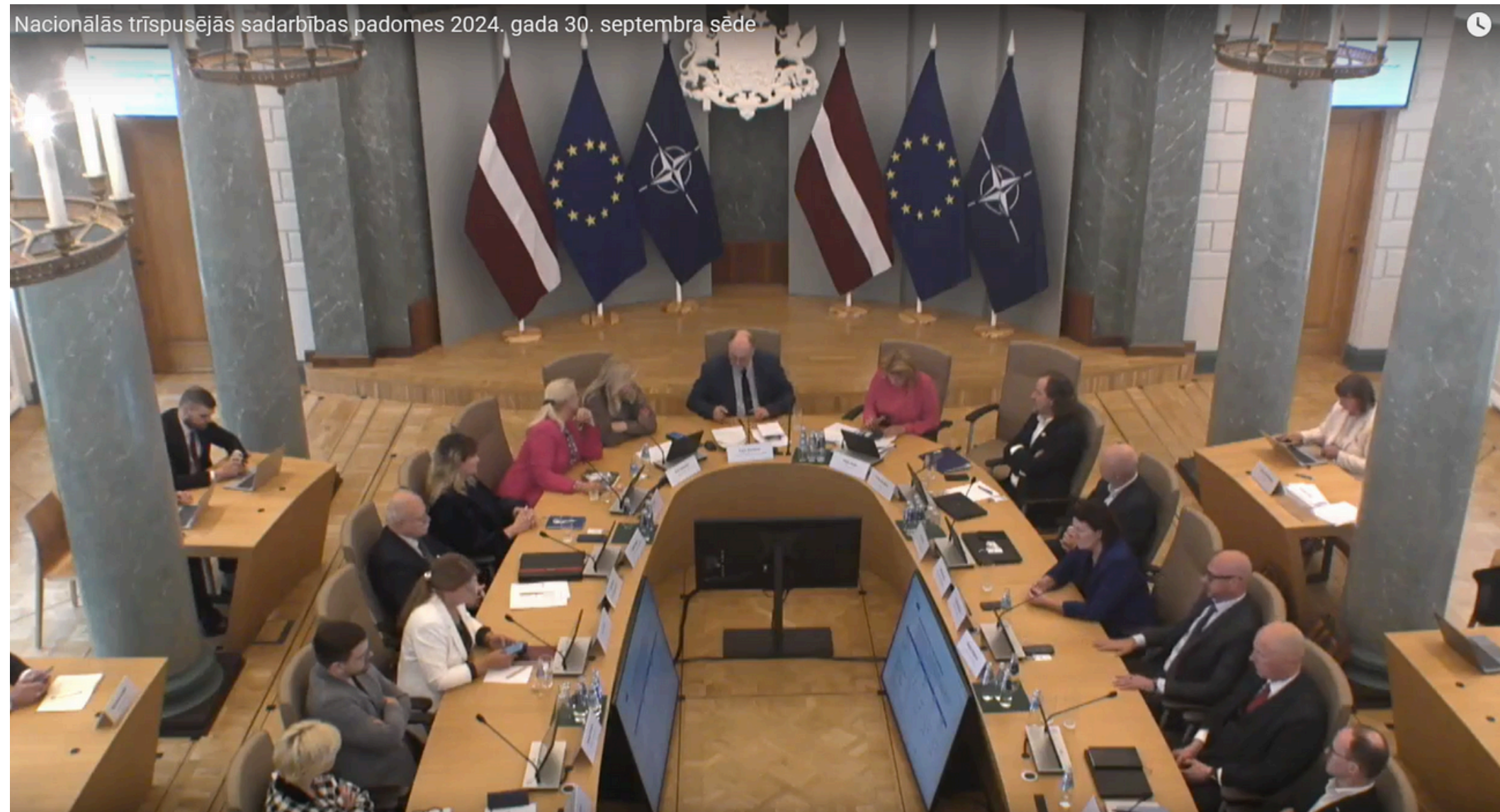

PRIEKŠLIKUMI ADMINISTRATĪVĀ SLOGA MAZINĀŠANAI UN EFEKTĪVĪTĀTES UZLABOŠANAI PUBLISKAJĀ SEKTORĀ

19.03.2025.

6 MĒNEŠUS ATPAKAĻ,

NTSP SĒDĒ LDDK ROSINĀJA:

“Valsts budžeta 2026.gadam sagatavošanas grafikā ietvert pasākumus, kas paredz 5% samazinājumu kopējos budžeta izdevumos (neietverot sociālo budžetu), aptverot ministrijas un to padotības iestādes, pašvaldības un publiskā sektora kapitālsabiedrības. Nodrošināt efektivitātes kāpināšanu, pārvērtēt administratīvo slogu publiskajā pārvaldē, vienlaikus nesamazinot sniedzamo pakalpojumu standartus.”

Valsts tēriņu mazināšana, plānojot 2026. gada budžetu

**Kāpēc tas ir nepieciešams un ko mēs iegūsim kā
valsts un sabiedrība?**

Iniciatīva

Sākot darbu pie 2026. gada valsts budžeta, ierobežot valsts pārvaldes tēriņus vismaz 5 % apmērā, kas veido vairāk nekā 850 miljonus eiro, salīdzinot ar 2025. gada plānotajiem budžeta izdevumiem, lai atvēlētu papildu līdzekļus drošībai, sistēmisku reformu īstenošanai un mazinātu spiedienu uz budžeta deficītu.

**Kāpēc tagad un ne
vēlāk?**

**Neizbēgams
aizsardzības tēriņu
pieaugums vismaz
500M EUR**

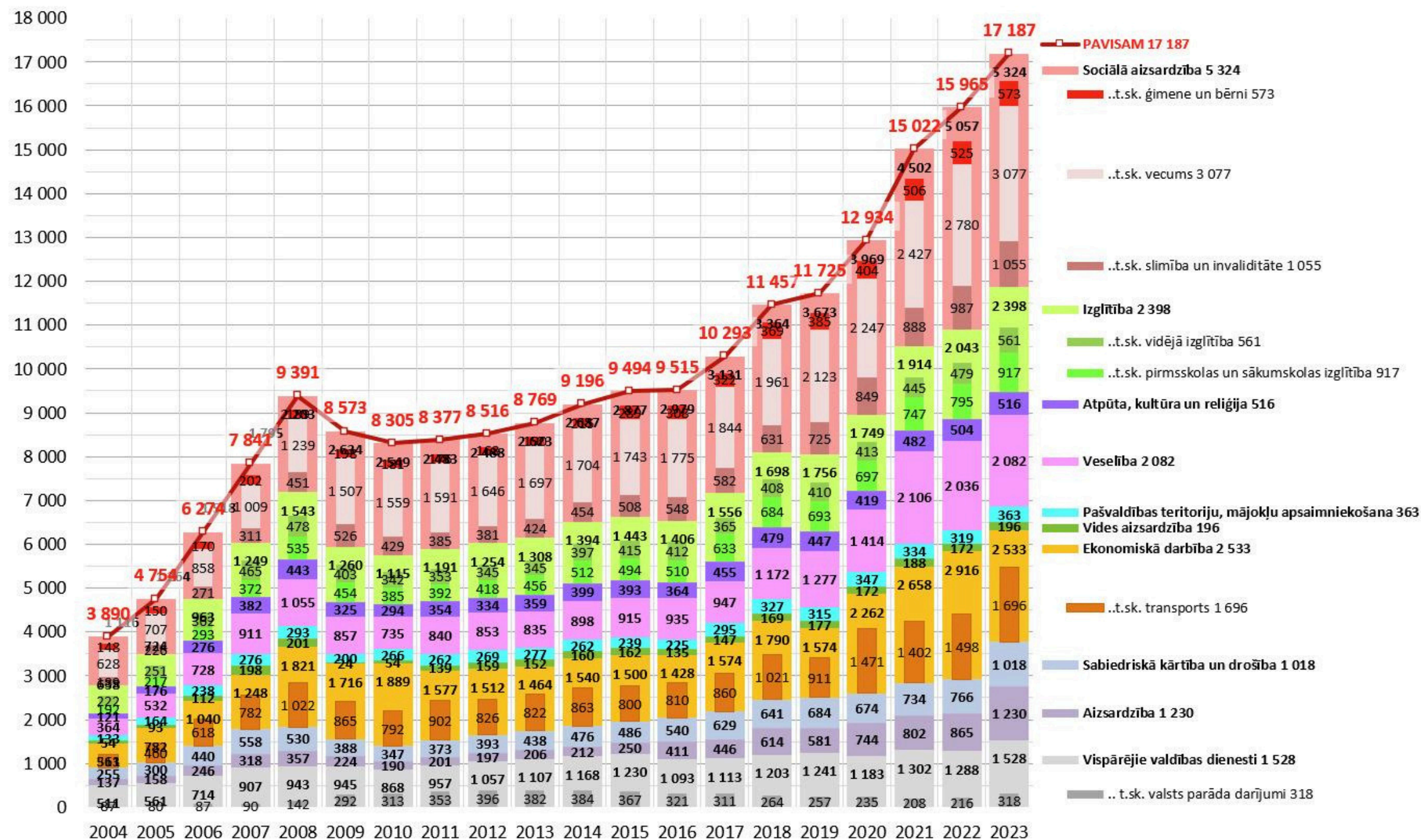
**Budžeta deficīta
rīks - EK
brīdinājums, ES
sankciju rīks**

**2025.gada
budžeta ieņēmumi
plānoti +2,9 % IKP
samazināta
prognoze +1,2 %
CSP 2024 IKP
kritums -0,4 %**

**Nodokļu celšanas
rīks - tieša
ietekme uz cenām
un pieaugoša
sociālās spriedze.
Nedroša un dārga
valsts**

Piecos gados publiskās pārvaldes izdevumi pieauguši par teju 47%, tikai atgriežot izdevumus 2022. gada līmeni ietaupījums 1,2 miljardi EUR

Vispārējās valdības sektora izdevumi pēc valdības funkcijām (milj. EUR)

No 2019. gada līdz 2023. gadam valsts izdevumi ir tikai pieauguši bez būtiskām reformām un ieguvumiem sabiedrībai – no 11,5 miljrd. EUR uz 17 miljrd. EUR

Ekonomiskās darbības nodrošināšanai +1 miljrd. EUR

Veselībai +800M EUR

Sociālais budžets +300M EUR (kaut arī slimību un invaliditātes pabalsti nav būtiski pārskatīti)

Vienlaikus Valsts kontroles ziņojumos regulāri tiek atklāts, ka valsts un pašvaldību līdzekļi tiek izmantoti neefektīvi un necaurspīdīgi.

Kā?

Uzņēmēju organizācijas aicina uz tūlītēju rīcību!

Publiska, skaidra un nepārprotama vienota valdības pozīcija – mazināt publiskās pārvaldes tēriņus par 5 % (~850M EUR), novirzot ietaupījumu prioritātēm

Darbu pie 2026 gada budžeta sākt ar definētu mērķi – budžeta samazinājumu un uzdevumu visam valsts resoriem veikt iekšējo budžeta izdevumu detalizētu revīziju, pārskatīt nevajadzīgus procesus, atlikt neprioritāru pasākumu īstenošanu

Iesaistīt uzņēmēju organizācijas un informēt sabiedrību par taupības mērķu sasniegšanu līdz budžeta mērķu iesniegšanai Saeimā.

Mēs ticam, ka tieši valsts pārvalde pati var atrast visefektīvākos veidus kā, nezaudējot politikas prioritātes un sniegto pakalpojumu kvalitāti, mazināt tēriņus.

Vienlaikus rekomendējam vairākus rīcības virzienus.

Valstij ir instrumenti: Valsts Kontrole, Fiskālās disciplīnas padome, Latvijas Banka, Budžeta likums, Saeimas publisko izdevumu revīzijas komisija, Stabilizācijas plāns, u.c. Uzņēmēju organizācijas ir gatavas atbalstīt un iesaistīties.

KAM NETĒRĒJAM?

- ĢIMENES AR BĒRNIEM
- PIRMSSKOLAS, SĀKUMSKOLAS UN PAMATIZGLĪTĪBA
- VESELĪBAS KVALITĀTE
- UGUNSDZĒSĒJI UN POLICISTI
- MEDIKAMENTU KOMPENSĀCIJAS
- MEDMĀSU UN SANITĀRU ALGAS

VAIRĀK

KAM TĒRĒJAM?

- IERĒDŅIEM
- KOMPENSĀCIJĀM PAR ILGSTOŠĀM SLIMĪBAS LAPĀM
- MĀCĪBU MONITORINGAM
- BŪVNICĪBAI, KAM BIJA JĀBŪT FINANSĒTAI NO FONDIEM
- MĒS IEGULDĀM TEHNIKĀ, KO NEIZMANTOJAM
- NOZARU VADĪBAS UN POLITIKAS PLĀNOŠANĀ
- DZELZCEĻA SLIEŽU UZTURĒŠANĀ
- EKONOMĪKAS ATBALSTAM (1 MILJARDS PIEAUGUMS)
- KRIEVIJAS PENSIONĀRIEM

UTT.

Rīcības virzieni valsts tēriņu optimizācijai

Valsts pārvaldes efektivizācija un funkciju centralizācija

Samazināt valsts pārvaldes izmaksas, digitalizējot valsts pārvaldes procesus, apvienojot iestādes un centralizējot funkcijas.

Vienots pakalpojumu centrs

Valsts pārvaldes štata vietu optimizācija

Procesu digitalizācija un pāreja uz atvērtā koda programmatūru, lai samazinātu IT uzturēšanas izmaksas

Publiskā sektora algu un darbinieku skaita optimizācija

Ilgstošo vakanču likvidācija un tām paredzēto līdzekļu atgriešana budžetā.

Darbinieku skaita samazinājums atbilstoši iedzīvotāju darbinieku skaita samazinājumam
Nepamatotu prēmiju un piemaksu ierobežojums

Budžeta izdevumu detalizēta revīzija un pārskatīšana

Katru gadu jāveic valsts izdevumu audits, lai identificētu un samazinātu neefektīvas vai liekas izmaksas. Piemēram, jāierobežo "gada nogales" tēriņi, nepamatoti projekti un jāievieš izdevumu ierobežošanas sistēma, kas automātiski samazina izdevumus par 2 %-5 % gadā

Valsts kapitālsabiedrību efektivitātes uzlabošana un kotēšana biržā

Jāapsver mazāk stratēģiski svarīgo valsts kapitālsabiedrību daļēja vai pilnīga kotēšana biržā, kas var dot gan tūlītējus ienākumus budžetā, gan ilgtermiņā samazināt valsts finanšu slogu. Paralēli jānodrošina labāka valsts aktīvu pārvaldība, lai novērstu nesaimnieciskus tēriņus.

Pašvaldību budžetu optimizācija un pārvaldības caurspīdīguma palielināšana

Jāstiprina sadarbība ar pašvaldībām izdevumu efektivizācijai. Jāveicina pakalpojumu apvienošana starp vairākām pašvaldībām (piemēram, centralizēti iepirkumi, kopīgas IT sistēmas, kopīga administrācija). Vienlaikus jānodrošina pilnīga pārskatāmība valsts un pašvaldību līgumos, dodot sabiedrībai iespēju redzēt un analizēt budžeta tēriņus individuālu darījumu un pirkumu līmenī, izņemot stratēģiski sensitīvus līgumus (piemēram, valsts drošības jomā).

IZDEVUMU HIGIĒNA

Publiskā sektora funkciju deleģēšanas līgumu **efektivitātes izvērtējums**

Valsts kontroles līdzšinējo ziņojumu **rekomendāciju izpilde** – ko apvienot, optimizēt, ietaupīt

Samazināt darba vietu skaitu publiskajā sektorā

Identificēt un **novērst nelietderīgos preču un pakalpojumu izdevumus** (jo īpaši - to palielināšanos gada nogalē)

Kritisks **izvērtējums par budžeta apropriācijām** (izdevumu pārdalēm gada gaitā)

Sinhronizācija – pāreja uz vienotiem funkciju / amatu aprakstiem konsolidācijas nolūkos

Igaunija un citas valstis jau ir pieņēmušas sarežģītus, bet nepieciešamus lēmumus, lai samazinātu izdevumus un uzlabotu budžeta stabilitāti, tai skaitā atrastu papildu līdzekļus aizsardzībai un citām prioritātēm.

Mēs ticam, ka arī Latvija var!

 LDDK LATVIJAS
DARBA
DEVĒJU
KONFEDERĀCIJA

NEPIECIEŠAMIE LĒMUMI UN NOSACĪJUMI

PRIEKŠLIKUMI ADMINISTRATĪVĀ SLOGA MAZINĀŠANAI UN EFEKTĪVĪTĀTES UZLABOŠANAI PUBLISKAJĀ SEKTORĀ

19.03.2025.

PROCEDŪRAS

PUBLISKIE
PAKALPOJUMI/
DIGITALIZĀCIJA

NORMATĪVO
AKTU
REGULĒJUMS

TURPINOT DARĪT TO PAŠU, NESASNIEGSIM CITU REZULTĀTU

382 pasākumi

135 lpp

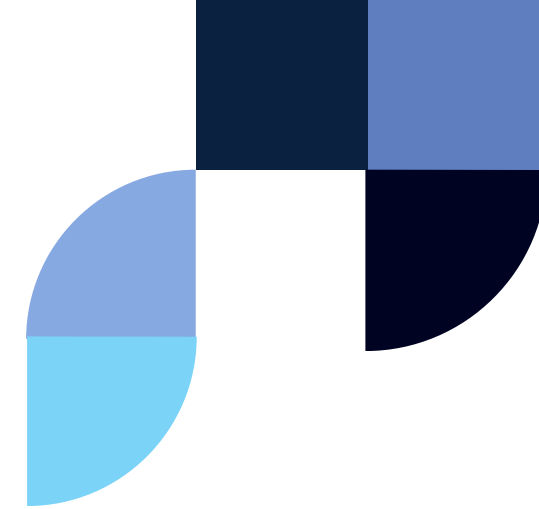
44 (12 %) - procedūru efektivitāte

81 (21 %) - digitalizācija

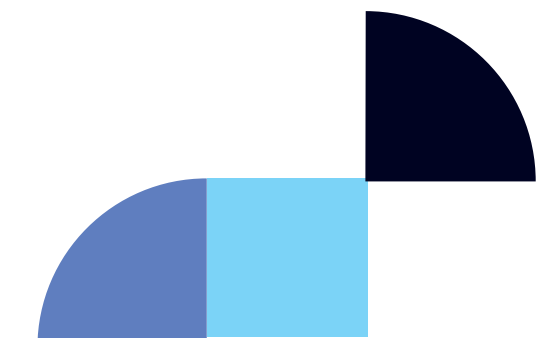
91 (24 %) - administratīvā sloga samazināšana

166 (43 %) - juridiskie jautājumi

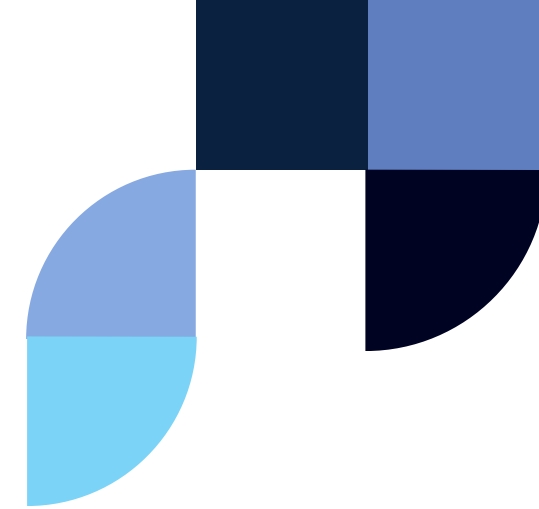
SECINĀJUMI PAR MINISTRIJU APKOPOJUMU

- Būtu nepieciešama detalizētas informācija par konkrētiem soļiem, mehānismiem mērķu sasniegšanā
- Būtu jānorāda konkrēti izmērāmi kritēriji, kā novērtēt, vai pasākumi ir sasnieguši mērķi
- Nav vienota struktūra, neskaidri izmaiņu veikšanas termiņi un dažādas ieviešanas stadijas
- Virkne jaunu pasākumu, kas potenciāli saistās ar jauniem regulējumiem
- Pretrunas dažādu ministriju ierosinājumos
- Nepieciešams skaidrs pārvaldības un uzraudzības modelis

LDDK PRIEKŠLIKUMI PROCEDŪRU PILNVEIDEI

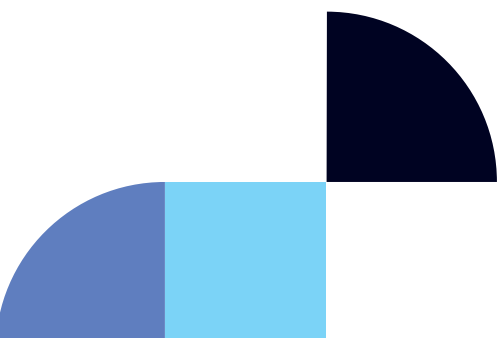
MK Kārtības ruļļa pārskatīšana birokrātijas mazināšanai un operatīvākai lēmumu pieņemšanai

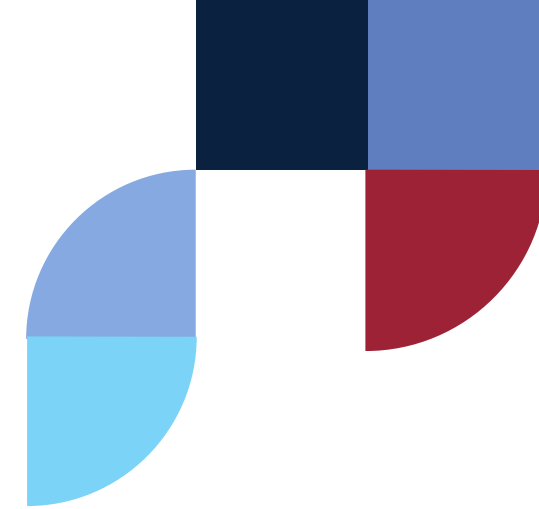
Identificēt ES regulu prasības, atteikties no nacionālajām papildu prasībām un mazināt administratīvo slogu

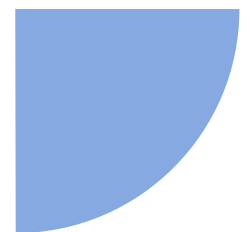
Vienota terminoloģija

LDDK PRIEKŠLIKUMI PUBLISKO PAKALPOJUMU/ DIGITALIZĀCIJAS PILNVEIDEI

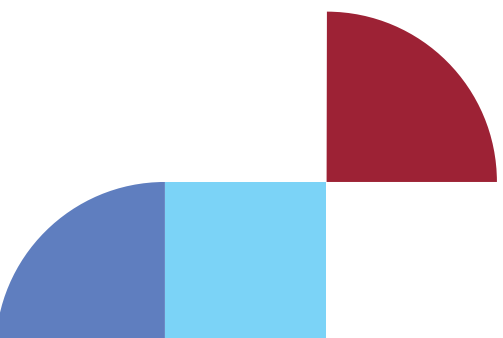
Optimizēt valdības rīcības plāna administrēšanu

Izvērtēt valsts kapitālsabiedrību efektīvāku resursu izmantošanu

Ieviest Valsts kontroles atzinumus

LDDK PRIEKŠLIKUMI PERSONĀLA PILNVEIDEI

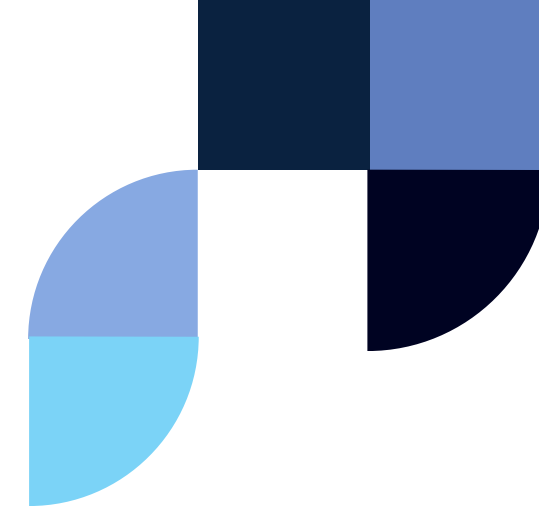
 Publiskā sektora algu un darbinieku skaita pārskatīšana

 Amatpersonu vērtēšanas sistēmas pārskatīšana - mazāk birokrātijas, vairāk jēgas

 Vakances iesaldējot, finansējums jāatgriež budžetā vai jāpamato jauna amata izveide

LDDK PRIEKŠLIKUMU ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA

Atbildīgā institūcija:

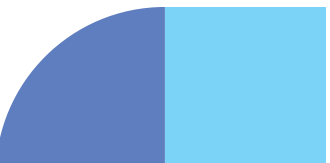
Ministru prezidentes izveidotā darba grupa birokrātijas mazināšanai.

Galvenie uzdevumi:

- Regulāri sekot līdzi priekšlikumu īstenošanas progresam;
- Nodrošināt efektīvu koordināciju starp ministrijām un valsts institūcijām;
- Sniegt rekomendācijas un koordinēt birokrātijas samazināšanas pasākumus;
- Regulāri informēt Ministru prezidenti par progresu un izaicinājumiem.

Mērķis:

Nodrošināt priekšlikumu praktisku ieviešanu, samazinot administratīvo slogu publiskajā sektorā.

PRIEKŠLIKUMI ADMINISTRATĪVĀ SLOGA MAZINĀŠANAI UN EFEKTĪVITĀTES UZLABOŠANAI PUBLISKAJĀ SEKTORĀ

19.03.2025.